

Kateheza o dokumentima Drugoga vatikanskog koncila
Konstitucija "Gaudium et spes"
Poslanje Crkve u suvremenom svijetu (GS 40-45)
(Čitanje: Mt 5,13-16)

Braćo i sestre, dobar dan i dobro došli!

Nastavljajući razmatranje koncilske konstitucije "Gaudium et spes" ("Radost i nada"), danas ćemo se zadržati na četvrtome poglavlju prvoga dijela, koje je posvećeno poslanju Crkve u suvremenome svijetu. Koncil prije svega podsjeća da Crkva nije "iznad" svijeta niti "pokraj" njega, nego je na neki način ucijepljena u njega. Sveti Augustin piše: "Mundus reconciliatus Ecclesia – Crkva je svijet već pomiren s Bogom" (usp. Sermo 96). Mi smo hodočasnici na zemlji i s ovim svijetom dijelimo i njegovu krhkost i njegovu ljepotu (usp. GS 40).

Kao što se Sin Božji utjelovio da bi svijetu dao život i pomirio ga s Ocem, tako i Crkva prebiva u svijetu kao znak Božjega utjelovljenja kako bi očitovala Njegov naum da nas sve učini svojom djecom u jednoj velikoj ljudskoj obitelji. Zato Crkva hodi kroz povijest među narodima i kulturama, a "ta povezanost života s narodima omogućuje joj da sve dublje razumije kako njezino poslanje ima povijesnu dimenziju i uključuje odgovornost za način na koji se oblikuju društveni odnosi" (Magnifica humanitas 19).

Prvo poslanje Crkve jest pomoći ljudima da budu osjetljivi za duboka životna pitanja: pitanja o našem podrijetlu i našem konačnom odredištu, kao i o smislu ljubavi i trpljenja (usp. GS 41). Logika dobiti pod svaku cijenu i manipulacija informacijama prijete time da nametnu ljudima stil života usmjeren isključivo na potrošnju materijalnih dobara, ali naše je srce stvoreno da gleda prema visinama.

Koncilski oci podsjećaju da se poslanje Crkve ostvaruje i doprinosom izgradnji zemaljskoga grada. Ipak, njezine metode i cilj nisu prvenstveno političke naravi, nego se sastoje od svjedočenja vjere i ljubavi, zajedno sa zauzimanjem za pravednost, mir i bratstvo. Klanjajući se Kristu, Pravedniku koji je umro za nepravednike, vjernik ne može prihvatiti tlačenje malenih i siromašnih, kao ni nepravedne strukture koje održavaju stanja ovisnosti i nepravde. Socijalni nauk Crkve usmjerava djelovanje kršćana koji, zajedno sa svim ljudima dobre volje, rade na promicanju općega dobra. Stoga Crkvi "ništa nije toliko na srcu koliko služiti dobru svih ljudi i moći se slobodno razvijati pod bilo kojim društvenim uređenjem koji poštuje temeljna prava osobe i obitelji te priznaje zahtjeve općega dobra" (GS 42).

Da bi se evanđeosko poslanje moglo djelotvorno ostvarivati, potrebno je da svaki krštenik nastoji surađivati s milošću Duha Svetoga kako bi njegova vjera bila živa i očitovala se dosljednim životom. Naime, kako podsjećaju koncilski oci, raskorak između ispovijedane vjere i svakodnevnoga života "ubraja se među najteže zablude našega vremena" (GS 43).

"Gaudium et spes" na poseban način spominje (usp. isto) poslanje vjernika laika koji su, snagom krštenja, pozvani prožimati svijet kršćanskim duhom i evanđeoskim pogledom na stvarnost. Glavna područja toga djelovanja, koje se s pravom može nazvati svećeničkim, nesumnjivo su obitelj i rad, no ono se proteže na svako područje ljudskoga života.

Crkva je, naposljetku, uvijek pozorna na ono što se događa i razvija u društvu (usp. GS 44).

Zadaća je cijeloga Božjega naroda, a osobito pastira i teologa, razlučivati što je u kulturama našega vremena vrijedno pozornosti, imajući uvijek kao vrhovno mjerilo Božju riječ i predaju Crkve.

To zahtijeva uravnotežen i slobodan duh, neopterećen kulturnim pomodarstvima, sposoban promatrati svijet pozitivnim pogledom, a istodobno postojan u čuvanju i naviještanju evanđeoske poruke u njezinoj cjelovitosti. Doista, “kršćanstvo se ne može učiniti privlačnim razvodnjavanjem sadržaja i ublažavanjem zahtjeva” (Govor na plenarnoj skupštini Dikasterija za evangelizaciju – Odjel za temeljna pitanja evangelizacije u svijetu, 28. svibnja 2026.).

Predragi, Crkva, hodeći kroz povijest, “ima samo jedan cilj: da dođe Kraljevstvo Božje i da se ostvari spasenje cijeloga ljudskog roda” (GS 45). Tomu cilju ponajprije teži osobnom svetošću i bratskom ljubavlju. Sveti Pavao VI. pisao je: “Bez toga znaka svetosti naša riječ teško će pronaći put do srca čovjeka našega vremena te je izložena opasnosti da ostane isprazna i бесплодна” (Evangelii nuntiandi 76). Zato budimo poslušni djelovanju Duha Svetoga kako bi nam pomogao živjeti u svetosti i ljubavi, da bi svijet mogao vjerovati i nadati se.